

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย”
มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทและแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร
4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบมีการสุ่มตัวอย่าง
เข้ากลุ่ม (Random Assignment) มีการสุ่มกลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วัดก่อน
และวัดหลังการทดลอง (Randomized Pretest-Posttest Control Group Design) ซึ่งมีแบบการวิจัย
ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง		Pretest	Treatment	Posttest
กลุ่มทดลอง	R	T_1	X	T_2
กลุ่มควบคุม	R	T_1	$\sim X$	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	การสุ่มเข้ากลุ่ม
T ₁	แทน	การวัดก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การวัดหลังการทดลอง (Posttest)
X	แทน	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
~X	แทน	การใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 7 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 351 คน

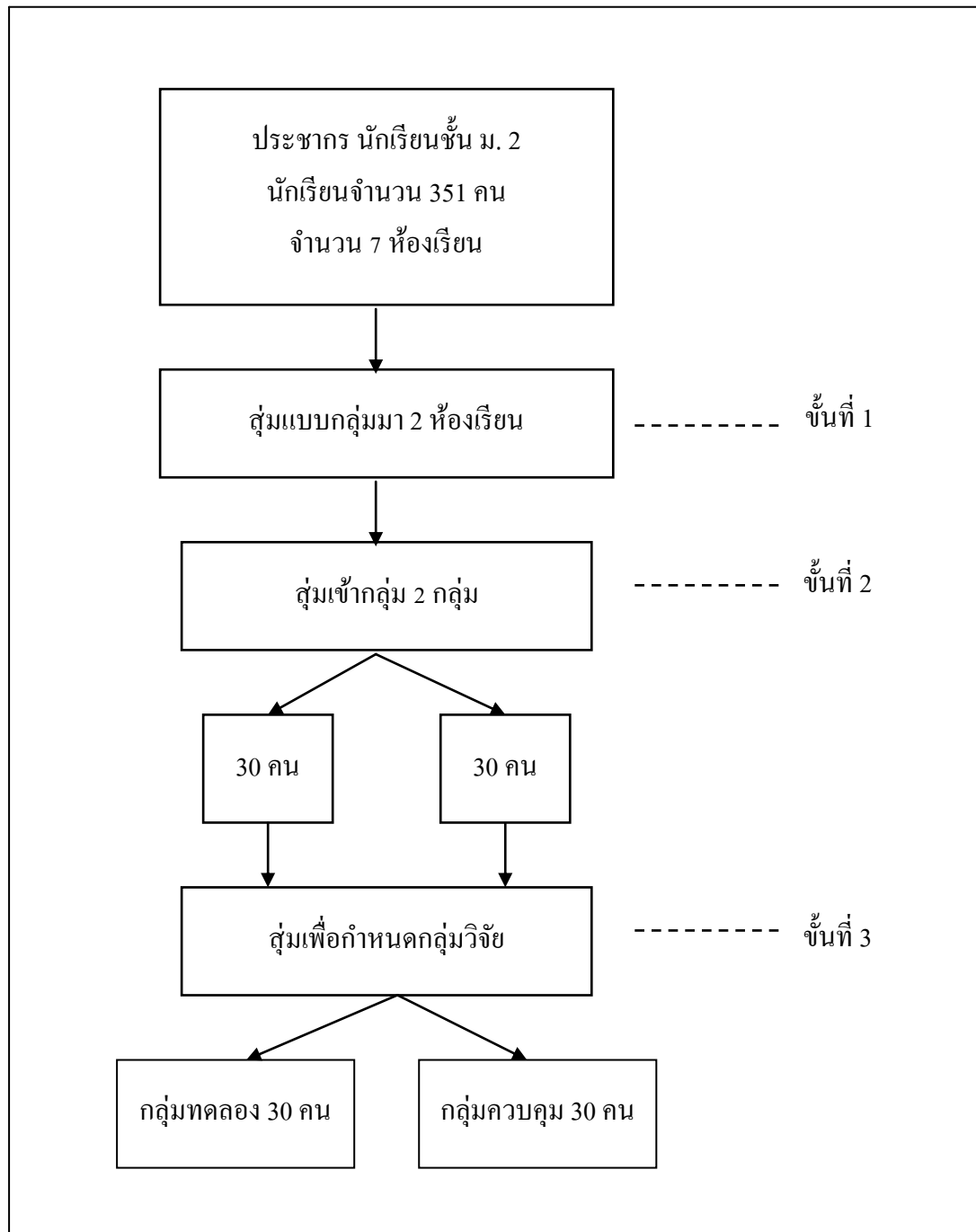
2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนจากประชากรดังกล่าว จำนวน 60 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.2.1 การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการสุ่มห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน ที่เป็นตัวแทนของประชากร ได้นักเรียนจำนวน 60 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มมาจากห้องเรียนทั้งหมดที่มีนักเรียนคละกัน และมีลักษณะใกล้เคียงกัน

2.2.2 การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นการสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายเข้ากลุ่มวิจัย 2 กลุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มละ 30 คน

2.2.3 การสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับสลากกลุ่มวิจัยเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่มนักเรียนจำนวน 30 คน ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัยแสดงด้วยภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.1 ตัวแปร

3.1.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 กลุ่ม คือ

- 1) ตัวแปรอิสระจัดกระทำ คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
- 2) ตัวแปรสมทบ หรือตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบ ซึ่งนำมาศึกษาเพิ่มเติมร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มี 2 กลุ่ม ได้แก่
 - (1) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
 - (2) ภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3.1.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

3.2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.2.1 กลุ่มตัวแปรอิสระ

1) การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับใช้กับกลุ่มทดลอง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว จำนวน 11 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลาดำเนินกิจกรรม 60 นาที ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง (กิจกรรมที่ 2-4) 2) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น (กิจกรรมที่ 5-7) และ 3) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวม (กิจกรรมที่ 8-10) ตัวแปรนี้มี 2 ค่า คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต กับการไม่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ)

2) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวแปรนี้วัด โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการคาดการณ์ไกล” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”

เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน และข้อความ ที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มีลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย

3) ภูมิหลังทางชีวสังคม ประกอบด้วย

(1) เพศ คือ ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

(2) ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ระดับความสามารถในการเรียนรู้หรือสติปัญญาของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนจากภาคเรียนที่แล้ว นำมาแบ่งเป็น 2 ค่า คือกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.49 ลงไป เป็นผู้มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ และระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป เป็นผู้มีผลการเรียนเฉลี่ยสูง

(3) รายได้ของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ รายได้สูงกับรายได้น้อย โดยกำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้น้อย และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไปเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง

3.2.2 ตัวแปรตาม ตัวแปรตามของการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้องดีงาม และความตรงไปตรงมา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตที่จะพัฒนาโดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตมี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้องดีงาม และความตรงไปตรงมา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับทั้งจุดเด่น และจุดด้อยต่าง ๆ ของตนเองได้ตามความเป็นจริง การพูดความจริง และการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองจนสำเร็จ

2) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้องดีงาม และความตรงไปตรงมา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างจริงจัง ตรงไปตรงมา การรักษาความลับสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น การไม่หลอกลวงผู้อื่น และการไม่นำสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

3) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้องดีงาม และความตรงไปตรงมาเป็นหลัก

ในการดำเนินชีวิตต่อส่วนรวม ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหมู่คณะ ชุมชน และสังคม การไม่นำสมบัติของส่วนรวมมาเป็นของตน และการไม่เปิดเผยความลับของส่วนรวม

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการแสดงออกตามความเป็นจริง” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐานค่า 6 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบจำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อมี มาตรฐานให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ละข้อมีมาตรฐานให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ข้อคำถามที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน และข้อคำถามที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่า ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

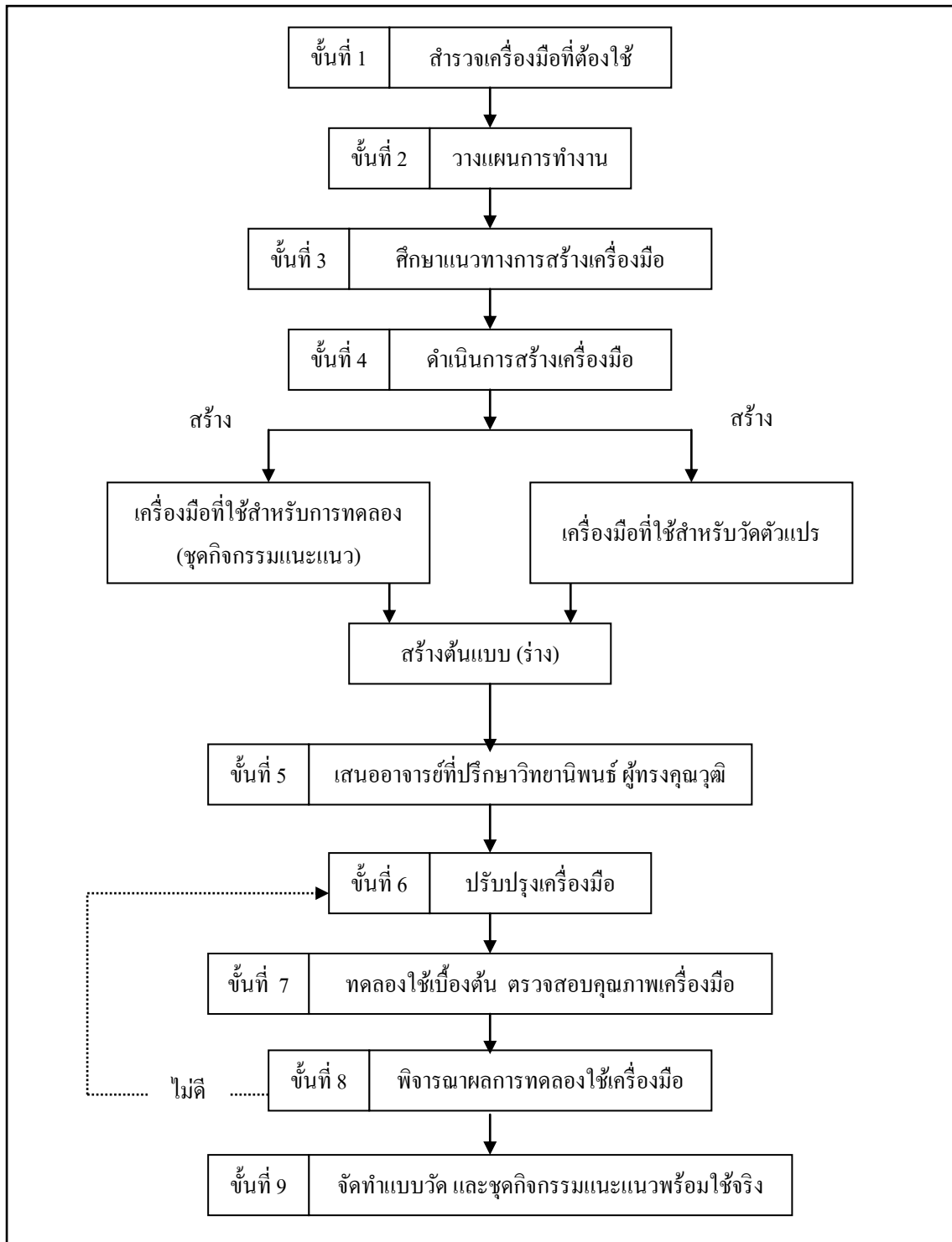
4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง มี 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต กับกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 11 กิจกรรม
- 2) กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 11 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว - สังคม

4.1.2 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร มี 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวิต สังคม หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการแสดงออกตามความเป็นจริง” และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการคาดการณ์ไกล”

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ประเภท ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายคลึงกัน แสดงได้ด้วยภาพที่ 3.2 ดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

ภาพที่ 3.2 อธิบายขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจเครื่องมือที่ต้องใช้ ผู้วิจัยสำรวจเครื่องมือที่ต้องใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีเครื่องมือที่ต้องใช้ 2 ประเภท ประเภทแรก คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 11 กิจกรรม และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ จำนวน 11 กิจกรรม ประเภทที่สอง คือ เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ได้แก่ แบบวัด จำนวน 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ขั้นที่ 2 วางแผนการทำงาน ผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (ฉบับร่าง) 3) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 4) พิจารณาเครื่องมือ 5) ปรับปรุงทดลองใช้เบื้องต้น และตรวจสอบคุณภาพ 6) พิจารณาผลการทดลองใช้เบื้องต้น และ 7) จัดทำแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตพร้อมใช้จริง

ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหารูปแบบและแนวทางการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปร จากนั้นนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับการใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบวัดตัวแปรตาม คือ แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ผู้วิจัยเขียนนิยามปฏิบัติการของตัวแปรให้ชัดเจน และครอบคลุมองค์ประกอบย่อยที่สำคัญอย่างครบถ้วน สร้างผังตัวแปร พิจารณาว่าตัวแปรนั้นมีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบย่อยจะวัดด้วยคำถามกี่ข้อ เป็นข้อบวก็ข้อ เป็นข้อลบก็ข้อ แล้วเขียนข้อคำถาม ตามนิยามปฏิบัติการและผังตัวแปร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม เพื่อใช้วัดตัวแปรสมทบซึ่งนำมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

ประการที่สอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 11 กิจกรรม (ฉบับร่าง) (ใช้กับกลุ่มทดลอง) โดยนำหลักการแนวคิด และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาใช้ในการสร้างกิจกรรม ตลอดจนนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของทิสนา แคมมณี (2545: 142-144) มาใช้ ซึ่งมีลักษณะ 5 ประการ สรุป คือ

1) ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) 5) เน้นการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) อีกทั้งยังนำเทคนิค/วิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการฝึกปฏิบัติการ ส่วนกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ จำนวน 11 กิจกรรม (ใช้กับกลุ่มควบคุม) ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคมที่ใช้กันโดยทั่วไปกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาใช้

ขั้นที่ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาด้านรูปแบบ เนื้อหาสาระ และวิธีการ หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาดังนี้ 1) แบบวัด พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาจากความสอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ความครอบคลุมโครงสร้างของลักษณะที่ต้องการวัด ความเหมาะสมด้านภาษา และลักษณะข้อคำถาม 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม ขั้นตอน และวิธีการ

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิไปดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือ

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้เบื้องต้น (Try out) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดลองใช้เครื่องมือเบื้องต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และการใช้แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนโดยทดลองใช้เบื้องต้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 8 พิจารณาผลการทดลองใช้เครื่องมือ เครื่องมือที่เป็นแบบวัด ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้เบื้องต้นมาวิเคราะห์ ประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (item-total correlation) สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) แล้วเลือกข้อที่มีคุณภาพรายข้อ และทั้งฉบับที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 304-317) กล่าวว่า “ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบวัดที่มีคุณภาพควรมีค่าระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (item-total correlation) หรือค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป” ส่วนเครื่องมือที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต เลือกกิจกรรมไว้ 11 กิจกรรม แล้วนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพเพื่อการใช้งานจริง

ส่วนกิจกรรมแนะแนวกลุ่มควบคุม มี 11 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคม ที่ใช้กันโดยทั่วไปกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นที่ 9 จัดทำแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวพร้อมใช้จริง เมื่อพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนว ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือทั้งหมดมารวบรวมและจัดพิมพ์เป็นเล่ม มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้พร้อมใช้จริงต่อไป

4.3 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง

4.3.1 ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มี

ลักษณะเป็นกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมประกอบกันเป็นชุด ซึ่งสร้างขึ้นโดยมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น รายละเอียดของชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยองค์ประกอบของพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง 2) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น และ 3) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวม ซึ่งได้นำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นตอนต้นจากทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการเสริมแรงจากทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ แนวคิดเกี่ยวกับการให้ตัวแบบจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้กฎเกณฑ์ทางสังคมจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นตอนต้นมาใช้ ตลอดจนนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิสนา แจมมณี (2545: 142-144) มาใช้ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ สรุปได้ คือ 1) ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) และ 5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) อีกทั้งยังนำเทคนิค/วิธีการที่หลากหลายมาใช้ ประกอบด้วย เทคนิคการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการฝึกพฤติกรรม โดยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย 1) คู่มือสำหรับผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการ แผนการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของผู้ให้บริการ และ 2) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

โครงสร้างชุดของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมข้อสัตย์สุจริต

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค วิธีการ
ของกิจกรรม			
ปฐมนิเทศ			
1	“จุดเริ่มต้น”	หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ: 1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้ 2. สรุปเป้าหมาย ประโยชน์ และแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดได้ 3. แสดงออกถึงความสนใจ และ/หรือกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป	- การอภิปราย
องค์ประกอบที่ 1 พฤติกรรมข้อสัตย์สุจริตต่อตนเอง			
2	“คุณค่าในตัวเอง”	1. จำแนกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับ และไม่ยอมรับตนเองตามความเป็นจริง และยกตัวอย่างผลดี – ผลเสียที่เกิดขึ้นได้ 2. แสดงออกถึงพฤติกรรมการยอมรับตนเองตามความเป็นจริงในสิ่งที่ถูกต้องได้ 3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
3	“ตั้งใจคิด”	1. สรุปความสำคัญของการพูดความจริงได้ 2. จำแนกผลดี – ผลเสียของการพูดความจริงและการพูดเท็จได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค วิธีการ ของกิจกรรม
		3. แสดงออกถึงพฤติกรรมการทำงาน ความจริงได้	
		4. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	
4	“งานในหน้าที่”	1. สรุปความสำคัญของการทำงาน ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง จนสำเร็จได้ 2. ยกตัวอย่างผลดี-ผลเสียของ การปฏิบัติงาน และการละทิ้งงาน ที่ได้รับมอบหมายได้ 3. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วย ตนเองจนสำเร็จได้ 4. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย
องค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมข้อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น			
5	“น้ำใสใจจริง”	1. สรุปความสำคัญของการปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างจริงใจ ตรงไปตรงมาได้ 2. แสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิบัติ ต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ ตรงไปตรงมาได้ 3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
6	“สัญญาที่ให้ไว้”	1. สรุปความสำคัญของการปฏิบัติ ตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นได้ 2. ยกตัวอย่างผลเสียที่เกิดจากการไม่รักษา สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค วิธีการ
ของกิจกรรม			
6	“สัญญาที่ให้ไว้”	3. แสดงออกถึงพฤติกรรมการรักษาคำพูด หรือการรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นได้ 4. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	
7	“ความไว้วางใจ”	1. สรุปความสำคัญของการไม่หลอกลวงผู้อื่นได้ 2. จำแนกผลดี – ผลเสียจากการไม่หลอกลวงผู้อื่น และการหลอกลวงผู้อื่นได้ 3. แสดงออกถึงพฤติกรรมการไม่หลอกลวงผู้อื่นได้ 4. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณีตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึกพฤติกรรม
องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวม			
8	“ไม่ดี ไม่ทำ”	1. สรุปผลเสียที่เกิดจากการนำความคิด สิ่งของ หรือผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตนเองได้ 2. แสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่นำความคิด สิ่งของ หรือผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตนเองได้ 3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึกพฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค วิธีการ
9	“กฎระเบียบ”	1. สรุปความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสังคมได้ 2. ยกตัวอย่างพฤติกรรม การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสังคมได้ 3. แสดงออกถึงพฤติกรรม การปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสังคมได้ 4. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การแสดง บทบาทสมมติ - การฝึก พฤติกรรม
10	“สาธารณสมบัติ”	1. เปรียบเทียบผลดีของการใช้สาธารณ สมบัติอย่างรู้คุณค่า และผลเสียจาก การใช้สาธารณสมบัติอย่างไม่รู้ คุณค่าได้ 2. แสดงออกถึงพฤติกรรม การใช้สาธารณ สมบัติอย่างรู้คุณค่าได้ 3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
ปัจจัยนิเทศ			
11	“คนซื่อสัตย์ สุจริต”	1. สรุปความสำคัญของการมีพฤติกรรม ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และ ส่วนรวมได้ 2. แสดงพฤติกรรมตัวอย่างที่แสดงออกถึง ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และ ส่วนรวมได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค วิธีการ ของกิจกรรม
		3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้	

ในแต่ละกิจกรรมมีรูปแบบดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) เวลา 3) ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4) ขนาดของกลุ่ม 5) แนวคิด 6) วัตถุประสงค์ 7) ขั้นตอนกิจกรรม ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นกิจกรรมหลัก และขั้นสรุป 8) สื่อ – อุปกรณ์ และ 9) การประเมินผล

การใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชีวิตที่ดี
สุจริต ควรคำนึงถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น
ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
รวมทั้งควรนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิสนา แคมมณี (2545: 142-144)
มาปรับใช้ในแต่ละกิจกรรม ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ 1) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Active
Participation) โดยให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีชีวิตชีวา และมากที่สุด
เท่าที่จะทำได้ มีบทบาทเป็นผู้กระทำและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่ง
ความรู้สำคัญ (Group Interaction) โดยให้นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุย
ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสานงานซึ่งกันและกัน ซึ่งจะให้นักเรียน
เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เกิดการเรียนรู้การปรับตัว 3) ยึดการค้นพบ
ด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ โดยครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรมทำหน้าที่ในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหา และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง (Experiential
Learning) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented)
โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ถึงกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้
เกิดผลงาน 5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of
Knowledge) ลักษณะสำคัญทั้ง 5 ประการดังกล่าว ในการวิจัยนี้เรียกสั้น ๆ ว่า “AGEPA” ซึ่งนำ
อักษรตัวแรกของลักษณะทั้ง 5 ประการมารวมกัน มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม “สาธารณสมบัติ”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2 /วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

สาธารณสมบัติเป็นสมบัติของส่วนรวม ผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวมจะใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า และดูแลรักษาสาธารณสมบัติไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือไม่นำสาธารณสมบัติมาใช้ส่วนตัว

วัตถุประสงค์

หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ:

1. เปรียบเทียบผลดีของการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า และผลเสียจากการใช้สาธารณสมบัติอย่างไม่รู้คุณค่าได้
2. แสดงออกถึงพฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่าได้
3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน (G)
- 1.2 ครูส่งกระดาษเปล่าให้นักเรียน 1 แผ่น แล้วให้นักเรียนส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนครบรอบวงกลม แล้วส่งคืนให้ครู (Ac, E, P)
- 1.3 ครูตรวจสอบสภาพของกระดาษแผ่นดังกล่าว แล้วอธิบายเปรียบเทียบว่ากระดาษแผ่นดังกล่าวก็คือสมบัติของส่วนรวม ที่ทุกคนต้องใช้อย่างระมัดระวัง (Ap)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 ครูสนทนากับนักเรียนว่าผู้ใดเคยทำสาธารณสมบัติซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวมเสียหายบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของตนเอง และเพราะเหตุใด (Ac, E, P, Ap)
- 2.2 ครูซักถามนักเรียนว่าผู้ใดเคยเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน หรือ หุมนชม หรือสังคมในการรักษา พัฒนา หรือซ่อมแซมสาธารณสมบัติบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด (Ac, E, P, Ap)
- 2.3 ให้นักเรียนจับสลากแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่มย่อย โดยใช้อักษรภาษาอังกฤษ ดังนี้ V, A, L, U, และ E ผู้ใดได้อักษรเหมือนกันให้จับกลุ่มย่อย นำตัวอักษรมารวมเป็นคำ ให้แข่งกันอาสาแปลความหมาย ครูให้การเสริมแรงผู้ที่แปลความหมายได้ถูกต้องและเร็วที่สุด โดยการเชิญชวนให้ทุกคนปรบมือแสดงความชื่นชม ถ้านักเรียนแปลไม่ได้ ครูแปลให้นักเรียนเข้าใจ (Ac, G, E, P, Ap)

2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

กลุ่ม V การใช้สมบัติของโรงเรียน

กลุ่ม A การใช้สมบัติของชุมชน

กลุ่ม L การใช้สาธารณสมบัติ

กลุ่ม U การดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

กลุ่ม E การพัฒนาสมบัติของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

และเขียนมติของกลุ่มบนกระดาษที่แจกให้ (Ac, G, E, P, Ap)

2.5 ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายให้เพื่อนฟัง ร่วมกันวิพากษ์ และเสนอแนะจากสิ่งที่ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ โดยครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และให้แรงเสริมแก่นักเรียนที่มีผลงานดี และมีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ (Ac, P)

2.6 ให้นักเรียนแข่งกันอาสาแสดงพฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า เช่น ไม่ขีดเขียน โต๊ะเรียน รักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ และไม่ฉีกหรือทำลายหนังสือของห้องสมุด (Ac, E, Ap)

3. ขั้นสรุป (5-10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน (E, Ap)

สื่อ/อุปกรณ์

1. สลากหัวข้อ 5 หัวข้อ
2. กระดาษ A 4
3. ปากกา
4. กระดานไวท์บอร์ด
5. ปากกาเขียนกระดานไวท์บอร์ด

การประเมินผล

ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตการร่วมปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินจากผลงานของนักเรียน
3. สังเกตการร่วมอภิปราย การตอบคำถาม และการแสดงออกถึงพฤติกรรมการใช้

สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่าของนักเรียน

4.3.2 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (ใช้กับกลุ่มควบคุม) เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคม ที่ใช้กันทั่วไปสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 11 กิจกรรม

- รูปแบบของกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) สาระสำคัญ
 3) วัตถุประสงค์ 4) ขั้นตอนกิจกรรม (มีขั้นนำสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุปกิจกรรม)
 5) สื่อ – เครื่องมือ และ 6) การประเมินผล มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	
1. ชื่อกิจกรรม “สุขทุกข์ของเพื่อน”	เวลา 60 นาที
2. สาระสำคัญ	
การที่คนเราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข จำเป็นจะต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวเราและเพื่อน เราอาจคิดเห็นไม่ตรงกัน รับรู้เรื่องเดียวกันแต่ต่างความหมายกัน แต่เราจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ด้วยการเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน	
3. วัตถุประสงค์	
1. นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของตนเองและของเพื่อน 2. นักเรียนยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล	
4. ขั้นตอนกิจกรรม	
4.1 ขั้นนำสู่กิจกรรม	
- ครูยกสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของเพื่อนที่ขัดใจกันเพราะความคิดเห็นไม่ตรงกัน	
4.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม	
- ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนวาดภาพสิ่งที่ทำให้ตนเองมีความสุข และความทุกข์ อย่างละ 1 ภาพ - ให้นักเรียนเลือกคำที่แทนความหมายของรูปที่ตนเองวาด เขียนไว้ใต้ภาพ - ครูซักถามนักเรียนถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนมีความสุข และความทุกข์คืออะไร - ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มจำนวน 6 กลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เน้นให้ใช้ความรู้สึกที่ดีต่อกัน เข้าใจและยอมรับในสิ่งที่เพื่อนพูด - ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับการเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนอย่างมีเหตุผล	
4.3 ขั้นสรุปกิจกรรม	
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเข้าใจ และการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน - นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง	
5. สื่อ – เครื่องมือ	
1. กระดาษ A 4 2. ดินสอ	

6. การประเมินผล

- สังเกตการมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปรายของนักเรียน
- สังเกตจากการถาม – ตอบ ของนักเรียน
- สังเกตการตั้งใจทำงานจากแบบประเมินผลการเรียน

4.4 ลักษณะของเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร

เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมดเป็นแบบมาตราประมาณค่า เครื่องมือมีลักษณะ องค์ประกอบ และคุณภาพดังต่อไปนี้

4.4.1 ลักษณะของแบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำมาใช้จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต 3 องค์ประกอบ คือ 1) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเอง จำนวน 10 ข้อ 2) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ และ 3) พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อส่วนรวม จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรให้ประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” การให้คะแนนข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ช่วงคะแนนของแบบวัดเป็นได้ตั้งแต่ 30 ถึง 180 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่ำ แบบวัดมีค่าระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับหรือค่า r อยู่ระหว่าง .18 - .64 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .84 แบบวัดนี้ ในชุดที่ให้นักเรียนตอบเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการแสดงออกตามความเป็นจริง”

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการแสดงออกตามความเป็นจริง”

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “การแสดงออกตามความเป็นจริง”

คำแนะนำในการตอบ

ขอให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความอย่างตั้งใจ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน

เหนือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงระดับเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันทำทุกอย่างตามที่พูดเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันมักส่งงานล่าช้ากว่ากำหนด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.4.2 ลักษณะของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขึ้น ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำมาใช้จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการคาดการณ์ไกล จำนวน 5 ข้อ 2) การเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 6 ข้อ 3) สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 4 ข้อ และ 4) สามารถปฏิบัติหรือค่นวนการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 5 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” การให้คะแนนข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ช่วงคะแนนของแบบวัดเป็นได้ตั้งแต่ 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากแสดงว่า เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยแสดงว่า เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ แบบวัดมีค่าระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับหรือค่า r อยู่ระหว่าง .31 - .70 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .86 แบบวัดนี้ในชุดที่ให้นักเรียนตอบ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการคาดการณ์ไกล”

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการคาดการณ์ไกล”

แบบสอบถาม “การคาดการณ์ไกล”					
คำแนะนำในการตอบ ขอให้ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความอย่างตั้งใจ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน เหนือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงระดับเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ					
1. ฉันทำงานและการบ้านเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเสมอ					
.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. ถ้ามีเงินมาก ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ					
.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.4.3 ลักษณะของแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำ ภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียนเข้ามาศึกษาด้วย จึงสร้างแบบสอบถามขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ 1) เพศ แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิง 2) ผลการเรียนเฉลี่ย แบ่งเป็น 2 ค่า คือ ผลการเรียนเฉลี่ย 2.49 ลงไป (กลุ่มต่ำ) และ 2.50 ขึ้นไป (กลุ่มสูง) และรายได้ของครอบครัว แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท (กลุ่มต่ำ) และตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (กลุ่มสูง) แบบวัดนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

ตัวอย่างแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม หรือ แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

คำแนะนำในการตอบ

ให้นักเรียนกรอกข้อความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. ชื่อ – สกุล

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2552

☐ 2.49 ลงมา

☐ 2.50 ขึ้นไป

4. รายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 10,000

☐ 10,000 ขึ้นไป

5. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 สอบวัดก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” และแบบสอบถาม “การแสดงออกตามความเป็นจริง” ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลองให้ทำแบบสอบถาม “การคาดการณ์ไกล” เพิ่มเติมด้วย

5.2 ดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตกับกลุ่มทดลอง เป็นเวลา 11 คาบ คาบละ 60 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต เป็นเวลา 11 คาบ คาบละ 60 นาที โดยจัดกิจกรรมทั้งสองกลุ่มในวันและเวลาเดียวกัน ในห้องที่มีขนาด สภาพแวดล้อม และ

บรรยากาศใกล้เคียงกัน และจับสลากผู้ดำเนินกิจกรรมสลับกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในปริมาณใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงตารางการทดลอง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อกิจกรรม กลุ่มทดลอง	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม	ชื่อกิจกรรม กลุ่มควบคุม	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม
1	7 กรกฎาคม 2553	“จุดเริ่มต้น”	อารีพรรณ	“สวัสดี”	ดวงสมร
2	8 กรกฎาคม 2553	“คุณค่าในตัวตน”	ดวงสมร	“นี่คือตัวฉัน”	อารีพรรณ
3	9 กรกฎาคม 2553	“ตั้งใจคิด”	อารีพรรณ	“สุขทุกข์ของ เพื่อน”	ดวงสมร
4	13 กรกฎาคม 2553	“งานในหน้าที่”	ดวงสมร	“ทุกนาที่มี คุณค่า”	อารีพรรณ
5	14 กรกฎาคม 2553	“น้ำใสใจจริง”	อารีพรรณ	“เพื่อนคลาย”	ดวงสมร
6	15 กรกฎาคม 2553	“สัญญาที่ให้ไว้”	อารีพรรณ	“เหตุเกิดจาก...”	ดวงสมร
7	20 กรกฎาคม 2553	“ความไว้วางใจ”	ดวงสมร	“จิตสาธารณะ”	อารีพรรณ
8	21 กรกฎาคม 2553	“ไม่ดี ไม่ทำ”	อารีพรรณ	“ร่วมด้วย ช่วยกันทำ”	ดวงสมร
9	22 กรกฎาคม 2553	“กฎระเบียบ”	ดวงสมร	“อนาคตของ เรา”	อารีพรรณ
10	23 กรกฎาคม 2553	“สาธารณสมบัติ”	ดวงสมร	“โลกนี้ยังมีดี”	อารีพรรณ
11	27 กรกฎาคม 2553	“คนซื่อสัตย์สุจริต”	อารีพรรณ	“ขอบคุณ”	ดวงสมร

5.3 สอบวัดหลังการทดลอง หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถาม “การแสดงออกตามความเป็นจริง” อีกครั้งหนึ่ง

5.4 ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบวัด

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพรรณนา ใช้เพื่อการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6.2.2 สถิติอ้างอิง ใช้เพื่อการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที (t – test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 และ 3